

تاریخ: ۲۰۲۴/۰۲/۰۷

بخش: تجارت داخلی و خارجی

نویسنده: سیدعظیم حسینی

میوه جات خشک بادام

بادام به انگلیسی Almond، دانه ای مغذی و خوشمزه با قدمتی دیرینه است که از هزاران سال پیش در شرقمیانه و آسیای مرکزی کشت می شده است. بادام از جمله مغزبات سردرختی از نوع *prunus Amygdalus* مربوط فامیل (Rosaceae) دارای گل سرخ و سفید و پوستدار می باشد.

این مقاله به بررسی تاریخچه، اهمیت غذایی، تجاری و کاربرد بادام در صنایع غذایی می پردازد.

تاریخچه:

شواهد باستان شناسی نشان می دهد که بادام از حدود ۸۰۰۰ سال پیش اهلی شده و منشأ آن به احتمال زیاد در کوه های پامیر و تیان شان در آسیای مرکزی بوده است. از بادام در دوران باستان در مصر، یونان، روم و چین استفاده می شده است. در افغانستان نیز بادام از دیرباز کشت می شده و به عنوان یک غذای مغذی و دوايي مورد استفاده قرار می گرفته است.

اهمیت غذایی:

بادام منبعی غنی از ویتامین ها، مواد معدنی، چربی های سالم و پروتئین است. این دانه مغذی حاوی ویتامین E، مگنیزم، فاسفورس، مس، فایبر و انتی اکسیدان ها است. بادام به دلیل دارا بودن این مواد مغذی، فواید بسیاری برای سلامتی دارد، از جمله:

- کاهش خطر بیماری های قلبی: بادام به دلیل دارا بودن چربی های سالم و فایبر، می تواند به کاهش کلسترول بد و افزایش کلسترول خوب کمک کند.
- کنترل شکر: بادام به دلیل دارا بودن فایبر، می تواند به تنظیم قند خون کمک کند.
- کاهش خطر ابتلا به سرطان: بادام به دلیل دارا بودن انتی اکسیدان ها، می تواند به کاهش خطر ابتلا به برخی از انواع سرطان مفید باشد.
- تقویت حافظه: بادام به دلیل دارا بودن ویتامین E، می تواند به تقویت حافظه و عملکرد مغز موثر باشد.
- سلامت پوست و مو: بادام به دلیل دارا بودن ویتامین E و چربی های سالم، به سلامت پوست و مویاری می کند.

اهمیت تجاری:

بادام یکی از مهمترین محصولات زراعتی در جهان است در سال ۲۰۲۰ تولید جهانی بادام در کشور های عمده مولد بادام، برابر به ۴/۱۴ میلیون تن، به تفکیک کشور ها قرارذیل بوده است: ایالات متحده آمریکا ۲.۳۷ میلیون تن، اسپانیا ۴۱۶ هزار تن، استرالیا ۲۲۲ هزار تن، ایران ۱۶۴ هزار تن، ترکیه ۱۵۹ هزار تن، مراکش ۱۳۴ هزار تن.

بادام یک محصول تجاری با ارزش است که به دلیل طعم و مزه و خواص مغذی آن در بازار جهانی تقاضای زیادی دارد. از بادام به صورت خام، بو داده، شور و طعم دار استفاده می‌شود. همچنین از بادام در تهیه انواع محصولات غذایی استفاده می‌شود.

کاربرد در صنایع غذایی:
بادام در صنایع غذایی کاربرد های فراوانی دارد. از بادام در تهیه انواع محصولات غذایی مانند:

- شیرینی‌جات: کیک، کله‌جه، بیسکویت، بستنی و...
- غذاهای شور: سالاد، سوس، و...
- نوشیدنی‌ها: شیر بادام، قهوه، چای و ...
- محصولات لبنی: ماست، پنیر و...
- روغن‌ها: روغن بادام

انواع بادام در افغانستان

- بادام کاغذی
- بادام ستار بائی
- بادام کف صندوقی
- بادام عبدالواحدی
- بادام خیرالدینی
- بادام قهار بایی
- بادام کاغذی مروجی بادام غوربندی
- بادام قلاتی
- بادام شاخ بزک
- بادام نیمه کاغذی
- بادام پوست دار قمبری
- بادام سنگی
- انواع بادام کاغذی:

الف: بادام کف صندوقی: دارای پوست نازک قسمی خراشیده بوده رنگ آن مایل به زردی وجسامت شان یکسان ن می باشد.

ب: بادام ستار بائی: از جمله نازک ترین بادام است که نوک باریک اند. دارای انحنا بوده رنگ آن مایل به زردی وجسامت یکسان می باشد.

ج: بادام عبدالواحدی: دارای پوست نسبتاً ضخیم بوده رنگ آن سفید و طعم آن شیرین وجسامت شان کلان است.

د: بادام خیرالدینی: دارای پوست سفید ضخیم بوده رنگ آن سفید وجسامت شان یکسان نمی باشد.

هـ: بادام کاغذی مروجی: دارای پوست ضخیم بوده رنگ آن سفید وجسامت شان یکسان نمی باشد.

مناطق عمده تولیدات بادام در افغانستان:

الف: بادام کاغذی، کف صندوقی، ستار بائی، عبدالواحدی، خیرالدینی و غیره عمده تا در ولایت سمنگان تولید میگردد.
ب: سایر بادامهای کاغذی در مناطق کندز، غوربند، غزنی، لوگر، کندهار و غیره که دارای پوست نازک و رنگ زرد می باشد از جمله بادام های کاغذی مشهور بحساب می آید. همچنان بادام های کاغذی، نیمه کاغذی، سنگی در ولایات لوگر، غزنی، کندهار، پروان و بامیان نیز تولید میگردد.

از درختان بادام که اخیراً بطور منظم در قطارهای عادی طبق مقررات باغداری غرس گردیده میتوان حاصلات دوچند را بدست آورد. در افغانستان تولید مجموعی بادام پوستدار در حدود (۲۰۰۰۰) تن بطور اوسط (۱۴۰۰) کیلوگرام فی هکتار می باشد. سالانه به ارزش حدود (۴۶) میلیون دالر امریکائی از افغانستان صادر میگردد. صادرات بادام درین

اواخر رشد نموده و به کشورهای امریکا، کانادا، جرمنی، انگلستان، نیوزیلند، هندوستان، پاکستان، عراق، ایران، ترکیه، یونان، بلجیم، جاپان، روسیه، اوکراین، تاجکستان، ازبکستان، قزاقستان، اسپانیا، عربستان سعودی، ترینیداد، مارتوس، امارات متحده عربی (دوبی)، و غیره صادرات صورت گرفته و مارکیت پیدا نموده است. بر وفق راپور موسسه (FAO) در سال ۲۰۰۵م. حدود ۳۸۷۰۰ تن بادام تولید گردیده که همین طور در سال های بعدی رو به افزایش بوده است.

صادرات مغز بادام طی سالهای ۱۳۹۸ الی ۱۴۰۰

شماره	سال	مقدار به تن	ارزش به هزاردالر
۱	۱۳۹۸	۶۲۴۰	۳۱۱۲۲
۲	۱۳۹۹	۳۳۶۸	۲۱۸۱۳
۳	۱۴۰۰	۷۲۱۶	۳۵۲۰۵
۴	مجموع	۱۶۸۲۴	۸۸۱۴۰

بر مبنای جدول فوق طی سه سال اخیر نظر به بهبود وضع باغداری در بخش بادام مقدار ۱۶.۲۴ هزارتن بادام به ارزش ۸۸.۱۴ میلیون دالر صادرات صورت گرفته که خوشبختانه نشانه مثبت از رشد تولید و انکشاف صادرات این قلم مهم صادراتی کشور را به نمایش میگذارد.

صادرات بادام طی سالهای ۱۳۹۸ الی ۱۴۰۰

شماره	سال	مقدار به تن	ارزش به هزاردالر
۱	۱۳۹۸	۶۱۲۵	۹۵۰۵
۲	۱۳۹۹	۳۹۵۴	۶۶۰۳
۳	۱۴۰۰	۱۸۵۷۵	۲۵۳۶۱
۴	مجموع	۲۸۶۵۴	۴۱۴۶۹

بر اساس جدول فوق طی سه سال اخیر مقدار ۲۸.۶۵ هزارتن بادام به ارزش ۴۱.۴۵ میلیون دالر صادرات صورت گرفته و قلم مهم صادراتی کشور را تشکیل می دهد. ختم